

Ξενοφώντος Ελληνικά 2.3.11–2.3.16 (διδάσκεται από μετάφραση)

<p>[2.3.11] Οἱ δὲ τριάκοντα ἠρέθησαν μὲν ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ τεῖχη καὶ τὰ περὶ τὸν Πειραιᾶ καθρέθη· αἶρεθέντες δὲ ἐφ' ᾧτε συγγράψαι νόμους, καθ' οὔστινας πολιτεύοιντο, τούτους μὲν αἰεὶ ἔμελλον συγγράφειν τε καὶ ἀποδεικνύναι, βουλὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς κατέστησαν ὡς ἐδόκει αὐτοῖς.</p>	<p>Ἡ ἐκλογή των Τριάντα ἔγινε ἀμέσως μετὰ την κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν καὶ των τειχῶν του Πειραιᾶ. Ἐνῶ ὅμως ἐντολὴ τους ἦταν νὰ συντάξουν ἕνα σύνταγμα που θα ρύθμιζε τον πολιτικὸ βίον, ὅλο ἀνέβαλλαν τὴ σύνταξη καὶ τὴ δημοσίευσή του· στο μεταξύ συγκροτοῦσαν τὴ Βουλὴ καὶ τὶς ἄλλες ἀρχές ὅπως ἠθελαν αὐτοί.</p>	<p>Οἱ Τριάντα τύραννοι ἐκλέχτηκαν ἀμέσως μετὰ την κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν καὶ των τειχῶν του Πειραιᾶ. Ἐνῶ ὅμως εἶχαν ἐκλεγεί με τὸν ὅρο νὰ συντάξουν νόμους, σύμφωνα με τοὺς οποίους θα κυβερνοῦσαν, ὅλο ἀνέβαλλαν τὴ σύνταξη καὶ τὴ δημοσίευσή του, ἀλλὰ συγκροτοῦσαν τὴ Βουλὴ καὶ τὶς ἄλλες ἀρχές, ὅπως ἠθελαν αὐτοί.</p>
<p>[2.3.12] ἔπειτα πρῶτον μὲν οὐδὲ πάντες ἤδεσαν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἀπὸ συκοφαντίας ζῶντας καὶ τοῖς καλοῖς κάγαθοῖς βραβεῖς ὄντας, συλλαμβάνοντες ὑπήγον θανάτου· καὶ ἢ τε βουλὴ ἠδέως αὐτῶν κατεψηφίζετο οἷ τε ἄλλοι ὅσοι συνήδεσαν ἑαυτοῖς μὴ ὄντες τοιοῦτοι οὐδὲν ἤχθοντο.</p>	<p>Ἐπειτα ἀρχισαν νὰ συλλαμβάνουν τοὺς γνωστοὺς καταδότες, που τον καιρὸ τῆς δημοκρατίας εἶχαν κάνει τὴ συκοφαντία ἐπάγγελμα καὶ ταλαιπωροῦσαν τὴν ἀριστοκρατικὴ τάξη, καὶ νὰ τοὺς παραπέμπουν γιὰ θανατικὴ καταδίκη. Ἡ Βουλὴ τοὺς καταδίκασε μ' ευχαρίστηση, καὶ τὸ πρᾶγμα δὲν δυσάρεστοσε καθόλου ὅσους ἐνιωθαν πὼς τίποτα κοινὸ δὲν εἶχαν μ' αὐτούς.</p>	<p>Ἐπειτα, ἀρχισαν νὰ συλλαμβάνουν τοὺς γνωστοὺς προδότες που τον καιρὸ τῆς δημοκρατίας ζοῦσαν ἀπὸ τὴ συκοφαντία καὶ ταλαιπωροῦσαν τοὺς καλοὺς καὶ ἐντιμοὺς πολῖτες καὶ νὰ τοὺς παραπέμπουν γιὰ θανατικὴ καταδίκη• κι ἡ Βουλὴ τοὺς καταδίκασε με ευχαρίστηση καὶ ὅσοι ἐνιωθαν πὼς τίποτα κοινὸ δὲν εἶχαν μ' αὐτούς δὲν δυσάνασχετοῦσαν ἀρχικὰ καθόλου.</p>
<p>[2.3.13] ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο βουλευέσθαι ὅπως ἂν ἐξεῖν αὐτοῖς τῇ πόλει χρῆσθαι ὅπως βούλοιντο, ἐκ τούτου πρῶτον μὲν πέμψαντες εἰς Λακεδαίμονα Αἰσχίνην τε καὶ Ἀριστοτέλην ἔπεισαν Λύσανδρον φρουροὺς σφίσι συμπρᾶξαι ἐλθεῖν, ἕως δὴ τοὺς πονηροὺς ἐκποδῶν ποιησάμενοι καταστήσαιντο τὴν πολιτείαν· θρέψειν δὲ αὐτοὶ ὑπόσχοντο.</p>	<p>Ἀργότερα ὥστόσο ἀρχισαν νὰ καταστρώνουν σχέδια γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὴν ανεξέλεγκτη κυριαρχία τους στὴν πόλη. Τὸ πρῶτο βῆμα ἦταν νὰ στείλουν στὴ Λακεδαίμονα τὸν Αἰσχίνην καὶ τὸν Ἀριστοτέλη, γιὰ νὰ πείσουν τὸν Λύσανδρο νὰ ἐνεργήσει νὰ τοὺς δοθεῖ φρουρὰ —που ὑπόσχονταν νὰ συντηροῦν αὐτοί— «ὥσπου νὰ βγάλουν ἀπὸ τὴ μέση τὰ κακὰ στοιχεῖα καὶ νὰ οργανώσουν τὸ καθεστῶς».</p>	<p>Ὅταν, ὅμως, ἀρχισαν νὰ καταστρώνουν σχέδια γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὴν ανεξέλεγκτη κυριαρχία τους στὴν πόλη, ἀρχικὰ, ἀφοῦ ἐστείλαν στὴ Σπάρτη τὸν Αἰσχίνην καὶ τὸν Ἀριστοτέλη, ἔπεισαν τὸν Λύσανδρο νὰ ἐνεργήσει νὰ τοὺς σταλεῖ φρουρὰ, ὥσπου νὰ βγάλουν ἀπὸ τὴ μέση τοὺς ἀντιδραστικοὺς πολῖτες καὶ νὰ ἐπιβάλουν τὸ καθεστῶς. Ὑπόσχονταν μάλιστα ὅτι θα τοὺς συντηροῦν αὐτοί.</p>
<p>[2.3.14] ὁ δὲ πεισθεὶς τοὺς τε φρουροὺς καὶ Καλλίβιον ἀρμοστήν συνέπραξεν αὐτοῖς πεμφθῆναι. οἱ δ' ἐπεὶ τὴν φρουρὰν ἔλαβον, τὸν μὲν Καλλίβιον ἐθεράπευον πάσῃ θεραπείᾳ, ὡς πάντα ἐπαινοῖ ἂ πρᾶττειεν, τῶν δὲ φρουρῶν τούτου συμπέμποντος αὐτοῖς οὐδὲ ἐβούλοντο συνελάμβανον οὐκέτι τοὺς πονηροὺς τε καὶ ὀλίγου ἀξίους, ἀλλ' ἤδη οὐδὲ ἐνόμιζον ἠκίστα μὲν παρῶθουμένους ἀνέχεσθαι, ἀντιπράττειν δὲ τὶ ἐπιχειροῦντας πλείστους ἂν τοὺς συνεθέλοντας λαμβάνειν.</p>	<p>Ἐκεῖνος πείστηκε καὶ φρόντισε νὰ τοὺς δώσουν τὴ φρουρὰ με τὸν Καλλίβιον γιὰ ἀρμοστή. Μόλις οἱ Τριάντα πήραν τὴ φρουρὰ βάλθηκαν νὰ καλοπιάνουν με κάθε τρόπο τὸν Καλλίβιο, γιὰ νὰ ἐγκρίνει ὅλες τοὺς πρᾶξεις· αὐτὸς πάλι τοὺς ἔδινε στρατιώτες ἀπὸ τὴ φρουρὰ, που τοὺς βοηθοῦσαν νὰ συλλάβουν ὁποιοὺς ἠθελαν — ὄχι πια «κακὰ στοιχεῖα» κι ἀσήμαντα πρόσωπα, ἀλλ' ἀπὸ δω καὶ μπρος ὁποῖον τοὺς δημιουργοῦσε τὴν ὑποψία ὅτι δὲν θ' ανεχόταν τὸν παραγκωνισμό του κι ὅτι, ἀν δοκίμαζε ν' ἀντιδράσει,</p>	<p>Ἐκεῖνος πείστηκε καὶ φρόντισε νὰ τοὺς σταλεῖ φρουρὰ με τὸν Καλλίβιο ὡς ἀρμοστή. Μόλις οἱ Τριάντα εξασφάλισαν τὴ φρουρὰ, ἀρχισαν νὰ καλοπιάνουν με κάθε τρόπο τὸν Καλλίβιο γιὰ νὰ ἐγκρίνει ὅλες τὶς πρᾶξεις τοὺς καὶ με τοὺς στρατιώτες ἀπὸ τὴ φρουρὰ που τοὺς ἐστελνε συνελάμβαναν ὁποιοὺς ἠθελαν, ὄχι πια τοὺς φαύλους καὶ τοὺς ἀσήμαντους ἀλλὰ ὁποιοὺς ἔδιναν τὴν ἐντύπωση ὅτι δε θα ἀνέχονταν παραγκωνισμό τοὺς καὶ ὅτι, ἀν δοκίμαζαν νὰ ἀντιδράσουν, θα ἐβρίσκαν πολλοὺς συμπαραστάτες.</p>

<p>[2.3.15] τῷ μὲν οὖν πρώτῳ χρόνῳ ὁ Κριτίας τῷ Θηραμένει ὁμογνώμων τε καὶ φίλος ἦν· ἐπεὶ δὲ αὐτὸς μὲν προπετής ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν, ἄτε καὶ φυγῶν ὑπὸ τοῦ δήμου, ὁ δὲ Θηραμένης ἀντέκοπτε, λέγων ὅτι οὐκ εἰκὸς εἶη θανατοῦν, εἴ τις ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ δήμου, τοὺς δὲ καλοὺς κάγαθοὺς μηδὲν κακὸν εἰργάζετο, ἐπεὶ καὶ ἐγὼ, ἔφη, καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ ἀρέσκειν ἔνεκα τῆ πόλει καὶ εἵπομεν καὶ ἐπράξαμεν·</p> <p>2.3.16] ὁ δὲ (ἔτι γὰρ οἰκείως ἐχρήτο τῷ Θηραμένει) ἀντέλεγεν ὅτι οὐκ ἐγχωροίη τοῖς πλεονεκτεῖν βουλομένοις μὴ οὐκ ἐκποδῶν ποιεῖσθαι τοὺς ἱκανωτάτους διακωλύειν· εἰ δέ, ὅτι τριάκοντά ἐσμεν καὶ οὐχ εἷς, ἡττόν τι οἶει ὥσπερ τυραννίδος ταύτης τῆς ἀρχῆς χρῆναι ἐπιμελεῖσθαι, εὐήθης εἶ.</p>	<p>θα 'βρισκε πολλοὺς συμπαραστάτες.</p> <p>Τον πρώτο καιρὸ ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ἦταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας ὁμως —που ἀνάμεσα στ' ἄλλα εἶχε εξοριστεῖ κιάλας ἀπὸ τους δημοκρατικούς— εἶχε διάθεση να σκοτώσει πολὺν κόσμο, ἐνὼ ο Θηραμένης ἐναντιωνόταν, λέγοντας ὅτι δεν ἦταν λογικὸ να θανατώνουν ἀνθρώπους μόνο για τον λόγο ὅτι τους τιμούσε ο λαός, ἐστὼ κι ἀν δεν πείραζαν σε τίποτε την ἀριστοκρατικὴ τάξη. «Στο κάτω κάτω», του 'λεγε, «κι ἐγὼ κι ἐσύ ἐχουμε πει και κάνει πολλὰ για ν' ἀποκτήσουμε δημοτικότητα».</p> <p>Ο ἄλλος πάλι ἀποκρινόταν (γιατί φερόταν ἀκόμη φιλικὰ στον Θηραμένη) ὅτι ὁποῖος θέλει να κυριαρχεῖ εἶναι υποχρεωμένος να βγάξει ἀπὸ τη μέση ἐκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν ἐμπόδιο: «Κι ἀν φαντάζεσαι ὅτι ἐπειδὴ εἴμαστε τριάντα κι ὄχι ἕνας η ἐξουσία μας δεν χρειάζεται τόση φροντίδα ὅσο και μια προσωπικὴ τυραννία, εἶσαι ἀνόητος».</p>	<p>Τον πρώτο καιρὸ ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ἦταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας, μάλιστα, ἐδείχνε φανερά την πρόθεση να σκοτώσει πολὺ κόσμο, γιατί εἶχε κάνει και ἐξορία (διωγμένος) ἀπὸ τους δημοκρατικούς, ἐνὼ ο Θηραμένης ἐναντιωνόταν, λέγοντας ὅτι δεν ἦταν λογικὸ να σκοτώνουν ἀνθρώπους, μόνο και μόνο διότι τους τιμούσε ο λαός, και δεν πείραζε καθόλου τους καλοὺς και φιλήσυχους πολίτες. «Γιατί και ἐγὼ και ἐσύ», «ἐχουμε πει και κάνει πολλὰ για να γίνουμε ἀρεστοὶ στην πόλη» ἔλεγε.</p> <p>Ο ἄλλος πάλι, γιατί φερόταν ἀκόμη φιλικὰ στο Θηραμένη, ἀπαντούσε ὅτι, ὁποῖος θέλει να κυριαρχεῖ, δεν ἐπιτρέπεται να μην βγάξει ἀπὸ τη μέση ἐκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν ἐμπόδιο. «Κι ἀν φαντάζεσαι ὅτι, ἐπειδὴ εἴμαστε τριάντα κι ὄχι ἕνας, η ἐξουσία μας δεν χρειάζεται τόση φροντίδα ὅσο και μια προσωπικὴ τυραννία, εἶσαι ἀφελής».</p>
--	---	--

ἀπὸ την Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα <http://www.greek-language.gr>